

SECȚIA DE ȘTIINȚE MEDICALE

*Acad. Gheorghe Ghidirim,
academician coordonator*

The article presents the brief information regarding the human scientific potential, the results of the scientific, editorial and innovation activities of the institutions within the framework of the Section for Medical Sciences in 2007. The results achieved in the domains of pharmacology, therapy, surgery, oncology, obstetrics and gynecology, hygiene etc. as well as the implementation of the new methods and modern technologies are reflected. The article is addressed to the medical doctors, scientists and students.

În conformitate cu direcția strategică pentru anii 2006-2010 „Biomedicina, farmaceutica, menținerea și fortificarea sănătății”, colaboratorii sectorului științific al organizațiilor din sfera științei și inovării în număr de 10 membri de profil au efectuat investigații științifice în cadrul a 64 de proiecte științifice instituționale, din care 14 fundamentale, 5 proiecte în cadrul Programului de stat „Elaborarea și implementarea noilor preparate farmaceutice în baza utilizării materiei prime locale”, 7 proiecte independente, 1 proiect de inovare și transfer tehnologic, 3 granturi internaționale și 2 proiecte de cercetare realizate în comun cu Fondul Cercetări Fundamentale din Rusia.

Pe parcursul anului cei 587 de cercetători științifici, dintre care 80 de doctori habilitați și 229 de doctori în științe, au editat 67 de monografii, manuale, ghiduri practice și compendii, 505 de articole recenzate, 102 de articole și 212 de teze în ediții internaționale. Au fost obținute 19 substanțe noi, 29 de brevete, 49 certificate de drept de autor, Trofeul AGEPI pentru inovare și creativitate (USMF) și implementate 19 brevete. Au fost susținute 18 teze de doctor și 2 de doctor habilitat în științe medicale. La diverse expoziții, saloane, târguri internaționale și naționale exponatele prezentate au fost menționate cu 25 medalii de aur, 18 de argint și 17 de bronz. În practica medicală au fost implementate 99 de metode noi de diagnostic, tratament și profilaxie a diferitelor maladii, ceea ce a dus la ameliorarea vădită a indicilor de activitate a instituțiilor medicale.

Colaboratorii instituțiilor au organizat și au par-

ticipat la numeroase congrese, conferințe, simpozioane naționale și internaționale. Au fost efectuate investigații comune și stabilite relații științifice directe cu cercetători din România, Germania, SUA, Rusia, Ucraina, Israel, Italia etc.

Rezultate notabile au obținut cercetătorii sectorului științific al USMF „N. Testemițanu”. A fost demonstrată eficacitatea tratamentului complex chirurgical în combinație cu cel conservator în în-sănătoșirea completă cu restabilirea funcției urechii medii. Implementarea microchirurgiei endoscopice laringiene a redus esențial frecvența recidivelor a papilomatozei laringelui în 60% cazuri. În premieră, a fost demonstrată eficiența aplicării metodei de hemofiltrație la pacienții cu pancreatită acută severă, ce a permis să se reducă durata de spitalizare, letalitatea postoperatorie, reabilitarea și reintegrarea socio-economică completă a pacienților. Au fost selectați markerii homeostazici ce permit evaluarea gravității sindromului de endotoxicoză și a modificărilor clinico-paraclinice, prognozarea evoluției și eficacității tratamentului, s-au aplicat noi tehnici de tratament medico-chirurgical. S-a implementat în practică metoda de monitorizare a emboliilor prin metoda Doppler la pacienții cu disritmii cardiace și AVC ischemic. S-a propus ipoteza nouă a procesului mioidistrofic în DMP Duchenne. Pentru prima dată au fost apreciate obiectiv dereglările funcției duodenului în malrotații duodenale clinic estimate în 3 grade. S-a stabilit că implicarea proceselor imune, autoimune și autoagresive în evoluția și involuția fenomenului „Aterogenesis” devine decisivă, în ansamblul nosologic de sorginte cardiovasculară, cu patomorfoza foarte variată. A fost determinat nivelul morbidității prin infecțiile septico-purulente în populația rurală și urbană a Republicii Moldova, s-au depistat 10 substanțe cu proprietăți antimicrobiene pronunțate. A fost efectuat studiul complex al sortimentului de medicamente incluse în Nomenclatorul de Stat al Medicamentelor din Republica Moldova și propuși noi producători de medicamente.

În zilele de 3-6 octombrie la Chișinău a avut loc cel de-al X-lea Congres al Asociației Chirurgilor „Nicolae Anestiadi” din Republica Moldova, care a întrunit 300 de delegați, inclusiv 125 din străinătate (Germania, Austria, Rusia, România, Bielorusia, Ucraina, Kazahstan, Tadjikistan). Conferința a recomandat extinderea aplicării tehnologiilor miniinvazive contemporane în tratamentul maladiilor chirurgicale, îmbunătățirea continuă a pregătirii profesionale a chirurgilor prin stagii internaționale și naționale în clinicile specializate, participări la foruri științifice și congrese etc.

În cadrul Programului de stat „Elaborarea și implementarea noilor preparate farmaceutice în baza utilizării materiei prime locale” s-au efectuat lucrările pentru obținerea substanțelor biologice active din materia primă autohtonă și prin sinteză, s-au elaborat 4 tipuri de uleiuri din semințe de struguri, bostan etc., 4 preparate entomologice cu acțiune antiinflamatoare, hepatoprotectoare și imunomodulatoare, 4 serii ale cărbunelui activ Medica –E350 și un compus antibacterian „Izohidrafural”.

S-au studiat reacțiile de adaptare și menținere de către organism a mediului intern constant și variabil - cele mai importante calități ale organismului, care asigură desfășurarea normală a funcțiilor fiziologice, supraviețuirea și păstrarea sănătății.

În cadrul Institutului de Cardiologie s-au obținut probe care indică capacitatea unor remedii naturale de a influența benefic remodelarea funcțională cardiacă și vasculară. O premieră a constituit relevarea efectelor cardioprotectoare ale statinelor suplimentate în tratamentul cu chimioterapie în limfomul nonhodjkin. S-a constatat că 51% din bolnavii cu infarct miocardic acut prezintă tulburări ale metabolismului glucidic, inclusiv diabetul zaharat - 27 % și toleranță alterată la glucoză - 24%, 30% - evidențiate pentru prima dată.

Colaboratorii Centrului Chirurgie a Inimii au elaborat și aplică în practică tehnologia pentru decelularizarea allogrefelor umane in vitro. Datele obținute confirmă creșterea homogrefelor odată cu creșterea copilului. S-au perfecționat și s-au elaborat noi tehnici operatorii reconstructive în dependență de forma anatomică a viciului cardiac.

La inițiativa Biroului Secției, în octombrie 2007 a fost organizată Conferința științifică de oncologie cu participare internațională sub genericul **“Probleme de etiopatogenie, diagnostic, tratament și reabilitare a bolnavilor cu tumori în regiunea capului și gâtului”**, la care au luat parte peste 250 de delegați, inclusiv 13 din alte țări. S-a decis crearea în cadrul Institutului Oncologic a Centrului de excelență în chirurgie oncologică.

În urma cercetărilor efectuate în cadrul ICȘ în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului s-a stabilit că implementarea auditului deceselor perinatale și trecerea la conduita standardizată a gravidelor, parturientelor și nou-născuților duce la micșorarea riscurilor perinatale și infantile și oferă posibilitatea nașterii sigure. Realizarea proiectului internațional „Modernizarea sistemului perinatalogic în RM”, susținut de Biroul de Cooperare al

Elveției la Chișinău, a demonstrat că la prematurii cu greutatea la naștere ≤ 1500 g în urma utilizării tehnologiilor moderne și non-invazive de suport respirator s-a redus incidența Sindromului detresei respiratorii de 1,4 ori. Au fost stabiliți factorii potențiali de risc pentru decesul perinatal în cadrul proiectului dedicat auditului decesului perinatal la copiii cu greutatea ≥ 2500 g, susținut de Federația Internațională de Obstetrică-Ginecologie.

În cadrul Centrului Național de Sănătate a Reproduserii și Genetică Medicală s-a implementat metoda de inseminare intracitoplazmatică a spermatozoizilor, asigurând obținerea sarcinii în 38,3% cazuri. S-au identificat 4 mutații noi, inclusiv 3 mutații ce n-au fost menționate anterior în bazele internaționale de date ale mutațiilor de hemofilie A și B.

S-au elaborat criterii funcțional-diagnostice și endoscopice de evaluare a procesului distructiv în tuberculoza pulmonară (caz nou), care permit prevenirea progresării distracției și contribuie la reducerea cheltuielilor în tratamentul acestui contingent de bolnavi. S-au perfecționat măsurile anti-epidemice în condițiile reformei ocrotirii sănătății în RM și implementării strategiei DOTS și DOTS PLUS. S-a obținut un efect economic esențial datorită implementării complexului metodelor limfologiei clinice.

La Institutul de Neurologie și Neurochirurgie continuă implementarea Sistemului Informațional Medical Integrat „Management Spitalicesc - Hospital Manager Suite”, formarea bazei de date privind pacienții din Republica Moldova cu afecțiuni neurologice.

Performanțele și competitivitatea principalelor rezultate obținute în medicina preventivă s-au soldat cu valorificarea în sistemul de sănătate publică a metodelor noi de profilaxie și tratament al unor maladii infecțioase prioritare - metode înalt apreciate la expozițiile din Moldova, România, Elveția, Ucraina, Belgia, fiind menționate cu 10 medalii de aur, 2 de argint și 3 de bronz, precum și Ordinul Chevalier. Prin studiu de expertiză a fost identificată structura activităților profilactice, având ca scop extinderea principiului de profilaxie a maladiilor și de implementare a Politicii Naționale de Sănătate.

Au fost elaborate și aprobate proiectele „Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate pe termen mediu 2007-2011” și a Politicii Naționale de Sănătate, care va asigura integrarea eforturilor tuturor structurilor guvernamentale și a societății civile în domeniul protecției sănătății populației (Centrul Științifico-Practic Sănătate Publică și Management Sanitar).